

AFTER LIFE, BELANGRIJK VERVOLG OP ALTERIAS-PROJECT INVASIEVE UITHEEMSE PLANTEN

SENSIBILISATIE EN OPVOLGEN VAN DE PROBLEMATIEK

In Sierteelt & Groenvoorziening van 15 januari 2014 werden zowel de resultaten van het AlterIAS-project als het After LIFE-programma voorgesteld. Nu we reeds een jaar in het After LIFE-tijdperk zitten, kunnen we zeker stellen dat het noodzakelijk is om de inspanningen die werden geleverd niet verloren te laten gaan. Het afgelopen jaar deden het PCS en AVBS dan ook al heel wat inspanningen om de Gedragscode nog meer draagkracht te geven en om de problematiek rond invasieve planten van dichtbij op te volgen en waar nodig bij te sturen in het belang van de sector.

.....
Dorien Van Wesemael

Hot topic

Invasieve planten zijn en blijven een hot topic in beleidsmiddelen en voor publicaties allerhande. Zo werd in 2014 gewerkt aan nieuwe aankoopcriteria rond duurzaamheid in het groenbeheer voor de Vlaamse Overheid (LNE). Hierin wordt veel aandacht besteed aan een juist begrip van invasieve planten en worden het AlterIAS-project en de Gedragscode invasieve planten in België duidelijk naar voor gebracht. Op deze manier tracht men de openbare besturen veel meer aandacht te laten besteden aan het niet gebruiken van invasieve planten in hun aanbestedingen. AVBS en PCS zorgden mee voor de correcte invulling en interpretatie van de verschillende invasieve lijsten die in omloop zijn. Op deze manier hopen we

niet enkel dat invasieve planten niet langer op openbare aanbestedingen vermeld zullen worden, maar ook dat de Gedragscode nog bekender wordt binnen de verschillende betrokken sectoren en openbare diensten.

Het 'Technisch Vademecum Beheer van Invasieve Uitheemse Planten ⁽¹⁾' van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) van de Vlaamse Overheid (LNE) is een tweede publicatie die vooral gericht is naar het openbaar groen. Hierin hebben PCS en AVBS toegezien op een voldoende nuancering van de voor de sector commercieel belangrijke soorten. Dit vademecum is het zoveelste in de rij van vademecums rond Harmonisch Park- en Groenbeheer (HPG). In veel van deze vademecums heeft het PCS

(en AVBS) inspraak gehad. Zo ook in het in ontwikkeling zijnde 'Technisch Vademecum Heesters', waar vooral de nodige nuancering rond invasieve planten wordt aangeleverd. De focus van het vademecum rond invasieve planten ligt, in tegenstelling tot het AlterIAS-project, niet op pre-

ventie, maar op beheer van bestaande populaties. Het uitgangspunt was om alle informatie, kennis en praktijkervaring rond het beheren en/of bestrijden van invasieve uitheemse planten te bundelen en zo de beheerders die geconfronteerd worden met deze problematiek een gids voor het beheer te leveren. De soortenlijst wijkt af van deze van het AlterIAS-project, omdat in het vademecum vooral deze "soorten zijn opgenomen waarvoor wordt geoordeeld dat bestrijden en/of beheer aan de orde is in Vlaanderen (hoewel soms enkel in specifieke gebieden of situaties en niet steeds in geheel Vlaanderen)". Vanuit het PCS werd teruggekoppeld met AVBS om aan te duiden waar de knelpunten zich bevonden en waar nuancering noodzakelijk was. Op deze manier kon worden bekomen dat bij de economisch belangrijke soorten- zoals bv. Vlinderstruik - een vermelding werd gemaakt van het commercieel belang ('populaire sierheester') en van het feit dat niet overal bestrijding aangewezen is. Het vademecum focust niet op preventie en legt nergens de nadruk op het niet meer aanplanten of verkopen van de invasieve planten uit deze publicatie. Wel worden het AlterIAS-project en de Gedragscode aangehaald in het algemene inleidende deel als zijnde de preventie die complementair is aan het beheer.

" Het zal verboden zijn om voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten in de EU binnen te brengen, te houden, te kweken, te verkopen en vrij te laten in de natuur."

Invasieven en Europa

Niet enkel de Vlaamse overheidsinstanties hebben oog voor de problematiek rond invasieve uitheemse planten, ook Europa schenkt heel wat aandacht aan invasieve uitheemse soorten (niet enkel planten, maar ook dieren). Getuige hiervan zijn de 265 LIFE-projecten die de afgelopen 20 jaar aan invasieve exoten werden

gewijd. Deze projecten hadden zowel aandacht voor preventie, zoals het AlterIAS-project, als voor het beheer en de uitroeiing van de invasieve soorten. De nieuwe brochure 'LIFE and Invasive Alien Species ⁽²⁾' geeft een overzicht van het werk dat in al die jaren geleverd is rond invasieve soorten en legt de directe link met de nieuwe Europese verordening die in werking treedt op 1 januari 2015.

Deze Europese verordening ⁽³⁾ van 22 oktober 2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten is het eerste uitgebreide juridische kader voor de aanpak van invasieve exoten (dieren, planten, schimmels en micro-organismen) op EU-niveau. Het zal verboden zijn om voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten in de EU binnen te brengen, te houden, te kweken, te verkopen en vrij te laten in de natuur. Welke planten (dieren, schimmels en micro-organismen) er precies zullen verboden worden, zal pas duidelijk worden in 2016, daar de lijst met voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten (de 'Unielijst') nog moet worden opgesteld. De Unielijst zal prioritair invasieve soorten bevatten die nog niet in de Unie aanwezig zijn, óf in een vroeg stadium van invasie, en die het meest waarschijnlijk nadelige gevolgen zullen hebben, als ook soorten die al in de Unie gevestigd zijn en de meest nadelige gevolgen hebben.

De lidstaten kunnen bij de Commissie een verzoek indienen voor opname van bepaalde soorten op deze lijst. AVBS en PCS woonden al enkele vergaderingen bij in de aanloop van deze verordening en benadrukten de waakzaamheid die geboden is voor commercieel belangrijke plantensoorten.

De Europese verordening is een instrument dat verder bouwt op de bestaande instrumenten en maatregelen die reeds door de verschillende lidstaten werden ontwikkeld. Het bestaan en de werking van de Gedragscode komt dan ook niet in gedrang. Wel wordt op de samengestelde Unielijst gewacht voor de herziening van de Gedragscode en blijft deze gepland voor 2016.

" AVBS en PCS benadrukten bij de Commissie dat er waakzaamheid moet zijn voor de commercieel belangrijke plantensoorten."

Blijvende sensibilisatie

Naast het opvolgen van de situatie in Europa en van de verschillende publicaties in Vlaanderen, is in 2014 ook nog heel wat tijd besteed aan het verder sensibiliseren van de verschillende professionele sectoren, de tuinliefhebbers en de studenten in het tuinbouwonderwijs. Zo werd de Gedragscode onder andere naar voor gebracht op de Studiedag 'Omgaan met invasieve exoten (planten) in het gemeentelijk groenbeheer' van de provincie West-Vlaanderen en VVOG en op de Studiedag 'Invasieve uitheemse planten' van het ANB. De brochure met alternatieven werd ook verder ruim verspreid onder geïnteresseerden en bezoekers. Geheel volgens de bepalingen van het After LIFE-programma zullen dergelijke sensibilisatie- en communicatie-acties ook de volgende jaren nog worden gehouden en ten gepaste tijde zal u door uw vakorganisatie en/of door het PCS geïnformeerd worden over de Unielijst van de Europese verordening en over de herziening van de Gedragscode.

Meer informatie

U kan zich nog steeds registreren als partner van de Belgische Gedragscode invasieve planten via de AlterIAS-website. Voor meer informatie over de Gedragscode en invasieve planten kan u eveneens op deze site terecht of bij uw beroepsfederatie. ■

⁽¹⁾ Het Technisch Vademecum Beheer van Invasieve Uitheemse Planten is te bekomen via Inverde.be of kan grotendeels online worden geraadpleegd op Ecopedia.be.

⁽²⁾ Deze recente Europese publicatie is te downloaden via <http://ec.europa.eu/environment/life/publications/lifepublications/lifefocus/>

⁽³⁾ De Europese verordening Nr. 1143/2014 is raadpleegbaar via <http://eur-lex.europa.eu>